

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

Найменування центрального органу управління освітою, власника

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заст. директора

Алла АДАМЕНКО

« 02 »

09

2022р.

МАКРОЕКОНОМІКА

Назва навчальної дисципліни

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки фахового молодшого бакалавра

Назва освітньо-професійного ступеня

спеціальності 051 Економіка

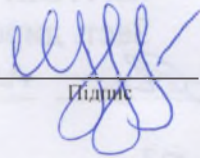
Шифр і назва спеціальності

2022 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Київським авіаційним фаховим коледжем

Повне найменування вищого навчального закладу

Розробник:

Підпис

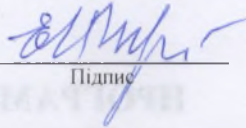
К. Зашчынська — викладач
другої категорії

Схвалено на засіданні циклової комісії
професійної та практичної підготовки

Назва циклової комісії

Протокол № 1 , від «02» 03 2022р.

Голова циклової комісії

Підпис

О. Діденко
Прізвище та ініціали

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Макроекономіка» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра спеціальності «Економіка».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: закономірності функціонування та розвитку економічних відносин, а також діяльності економічних суб'єктів і економіки в цілому.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення предмету ґрунтується на знанні з таких дисциплін як «Маркетинг», «Основи економічної теорії», «Політична економія», «Політологія», «Правознавство». Програма пов'язана з дисциплінами, які характеризують об'єкт управління або окремі його функції – економічні, фінансові, облікові та юридичні.

Програма навчальної дисципліни складається з таких тем:

1. Показники макроекономіки. Макроекономіка і теорія макроекономічної нестабільності.
2. Сукупний попит і сукупна пропозиція.
3. Макроекономічна рівновага.
4. Макроекономічна політика держави.
5. Сучасні моделі економічного зростання та економічна й соціальна політика держави.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Макроекономіка» є:

Розкриття механізму функціонування ринкової системи суспільства на макrorівні, з'ясування принципів, категорій та законів, які регулюють економічне життя суспільства та його складових.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Макроекономіка» є:

Сформувати у студентів знання про розвиток виробничих відносин, розширене відтворення, дію об'єктивних економічних законів та механізми їх використання у практиці господарювання.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- Що собою являє макроекономіка?
- Який макроекономічний кругообіг діє в умовах ринку?
- Що собою являють споживання, заощадження та інвестиції?
- Яка роль держави у ринковій економіці та які її економічні функції?
- В чому полягає суть фіскальної політики та які є її різновиди?
- Що собою являє грошовий ринок та монетарна політика, ринок праці та соціальна політика?

вміти:

- Володіти методикою обчислення валового внутрішнього продукту за витратами, доходами та виробничим методом.
- Орієнтуватися в циклічному характері економічного розвитку.
- Відобразити безробіття та інфляцію. Визначати які причини та наслідки їх створення.
- Розпізнавати сукупний попит та сукупну пропозицію, а також які фактори на них впливають.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 81 годин за навчальним планом.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни:

Тема 1. Показники макроекономіки. Макроекономіка і теорія макроекономічної нестабільності

Вступ до макроекономіки. Місце макроекономіки в системі економічних наук. Суперечність між суспільними потребами і економічними ресурсами – головна проблема макроекономіки. Зростання ефективності економіки як головне завдання макроекономіки.

Об'єкт та предмет макроекономіки. Економічна система як об'єкт макроекономіки. Суб'єкти змішаної економіки. Механізм функціонування економіки як предмет макроекономіки. Позитивна та нормативна функції макроекономіки. Макроекономіка та економічна політика.

Метод макроекономіки. Моделювання як основний метод макроекономічного аналізу. Припущення, екзогенні та ендогенні змінні макроекономічних моделей. Запаси і потоки як два види кількісних змінних.

Система національних рахунків як нормативна база макроекономічного рахівництва. Методологічні принципи побудови системи національних рахунків. Основні категорії системи національних рахунків: додана вартість, інституційні одиниці, сектори, операції, рахунки.

Основні макроекономічні показники. Валовий випуск та валовий внутрішній продукт (ВВП). Методи обчислення ВВП: виробничий, кінцевого використання, розподільчий. Валовий національний дохід та валовий національний дохід наявний. Особистий та післяподатковий дохід. Макроекономічні показники на чистій основі. Номінальний та реальний ВВП. Поточні та постійні ціни. Темп росту та темп приросту реального ВВП. Індекси цін. Інфлювання та дефлювання ВВП.

Циклічність як форма економічного розвитку. Сутність та структура економічного циклу. Види економічних циклів. Причини циклічних коливань. Індикатори циклічних коливань.

Зайнятість та безробіття. Неповна зайнятість та рівень безробіття. Види безробіття: фрикційне, структурне, циклічне. Повна зайнятість, природне безробіття та потенційний ВВП. Закон Оукена та втрати економіки від циклічного безробіття.

Інфляція та її наслідки. Темп інфляції та його обчислення. Види інфляції залежно від її темпів. Інфляція попиту та інфляція витрат, передбачувана та

непередбачувана інфляція неї пучкою. Стагфляція. Основні соціально-економічні наслідки інфляції.

Тема 2. Сукупний попит і сукупна пропозиція

Економічний кругообіг в умовах чистого ринку. Структура моделі економічного кругообігу. Взаємодія між домогосподарствами і підприємствами на ринку ресурсів. Взаємодія між домогосподарствами і підприємствами на ринку продуктів. Роль фінансових посередників в економічному кругообігу.

Сукупний попит. Сутність сукупного попиту та його відмінність від однотоварного попиту. Крива сукупного попиту. Цінові фактори сукупного попиту. Нецінові фактори сукупного попиту та їх вплив на його криву.

Сукупна пропозиція. Сутність сукупної пропозиції. Сукупна пропозиція на основі виробничої функції. Класична модель сукупної пропозиції. Кейнсіанська модель сукупної пропозиції. Короткострокова крива сукупної пропозиції. Зміна цін і реального ВВП на різних ділянках короткострокової кривої сукупної пропозиції. Нецінові фактори сукупної пропозиції та їх вплив на її криву.

Сукупний попит – сукупна пропозиція як базова модель економічної рівноваги. Довгострокова та короткострокова рівновага. Збурення сукупного попиту та механізм відновлення рівноваги. Збурення сукупної пропозиції та механізм відновлення рівноваги.

Тема 3. Макроекономічна рівновага

Кейнсіанська теорія як теоретична база державного регулювання економіки. Передумови виникнення кейнсіанської теорії. Критика кейнсіанцями класичного положення про державне невтручання в економіку. Основні положення кейнсіанської теорії про вплив держави на економіку. Держава в економічному кругообігу. Модель економічного кругообігу в умовах змішаної економіки. Відносини держави з іншими суб'єктами економічного кругообігу. Вплив держави на економічний кругообіг.

Вплив держави на економічну рівновагу. Чисті видатки і трансформація функції споживання. Модель економічної рівноваги за методом «видатки-випуск». Державні та національні заощадження. Модель економічної рівноваги за методом «вилучення-ін'єкції».

Тема 4. Макроекономічна політика держави

Дискреційна фіскальна політика. Стимулююча та стримуюча фіскальна політика. Граничний коефіцієнт податків і складний мультиплікатор видатків. Мультиплікатор податків. Мультиплікативний вплив державних закупівель і чистих податків на реальний ВВП. Мультиплікатор збалансованого бюджету.

Автоматична фіскальна політика. Автоматичні чисті податки як вмонтовані стабілізатори. Стабілізаційний вплив на економіку автоматичної фіскальної політики в умовах падіння та зростання виробництва. Ефект гальмування автоматичної фіскальної політики та необхідність її доповнення дискреційною політикою.

Фіскальна політика з урахуванням пропозиції. Наслідки фіскальної політики на основі моделі «сукупний попит – сукупна пропозиція». Вплив зниження податків на ВВП згідно з теорією економіки пропозиції. Наслідки

стимулюючої податкової політики для державного бюджету. Крива Лаффера про залежність між податковими ставками і податковими надходженнями до бюджету.

Фіскальна політика та державний бюджет. Вплив фіскальної політики та циклічних коливань на державний бюджет. Фактичне, потенційне та циклічне бюджетне сальдо. Оцінка бюджетної політики в умовах повної та неповної зайнятості. Суперечність між стабілізаційною та бюджетною функціями фіскальної політики. Концепції збалансування державного бюджету. Джерела дефіцитного фінансування. Державний борг та ефекти витіснення. Емісійне фінансування бюджетного дефіциту та інфляція.

Механізм функціонування грошового ринку. Грошова пропозиція та грошові агрегати. Графік грошової пропозиції. Попит на гроші для угод, попит на гроші як активи та їх графічна інтерпретація. Модель грошового ринку. Порушення та відновлення рівноваги на грошовому ринку.

Банківська система та грошова пропозиція. Основні функції комерційних банків. Банківські резерви. Банківський механізм розширення грошової пропозиції на основі депозитного мультиплікатора. Грошова пропозиція з урахуванням депозитних та готівкових грошей. Грошова база, грошовий мультиплікатор і грошова пропозиція.

Грошово-кредитне регулювання економіки. Монетаристська теорія як теоретична база монетарної політики. Кількісне рівняння як концептуальна основа монетаристської теорії. Передатний механізм монетарної політики. Основні методи монетарної політики. Вплив монетарної політики на економіку: політика дорогих та дешевих грошей; антиінфляційна функція.

Модель IS-LM як імітація одночасної рівноваги на товарному та грошовому ринках. Обґрунтування кривої IS та її рівняння. Обґрунтування кривої LM та її рівняння. Модель IS-LM як аналітичний засіб макроекономічної політики.

Тема 5. Сучасні моделі економічного зростання та економічна й соціальна політика держави

Ринок праці та механізм його функціонування. Попит, пропозиція і ціна на ринку праці. Класична теорія ринку праці. Кейнсіанська теорія ринку праці. Теорія гнучкого ринку праці.

Державна політика зайнятості населення. Стимулююча політика як метод зменшення безробіття та її інфляційні наслідки.

Крива Філіпса про зв'язок між безробіттям та інфляцією в короткостроковому та довгостроковому періодах.

Висновки кривої Філіпса для політики зайнятості. Державні програми сприяння зайнятості.

Економічна нерівність та політика соціального захисту населення. Крива Лоренця як графічна модель фактичного розподілу доходів. Чинники, що викликають нерівність у доходах. Бідність та прожитковий мінімум. Державна система соціального захисту населення: соціальні гарантії, соціальна допомога, соціальне страхування.

Фактори економічного зростання. Виробнича функція. Трансформація виробничих факторів у продукт. Внесок окремих факторів у економічне

зростання. Залишок Солоу. Економічне зростання на основі моделі AD-AS і кривої виробничих можливостей.

Модель економічного зростання Солоу. Основні передумови моделі. Вплив запасу капіталу на економічне зростання. «Золоте правило» нагромадження як критерій максимізації рівня споживання. Вплив приросту населення на економічне зростання. Вплив технічного прогресу на економічне зростання. Висновки моделі Солоу.

3. Рекомендована література

1. *Савченко А. Г.* Макроекономіка. Підручник. — К.: Либідь, 2004.
2. *Самюелсон , Нордгауз В.* Макроекономіка. Глобальний підход. — М., 1996.
3. *Булатова А. С.* Макроекономіка. — М., 2005.
4. *Андрющенко М.П., Суторміна В.М.* Держава, податки, бізнес. — К., 2000.
5. *Нуреев Р.М.* Деньги, банки и денежно-кредитная политика. — М., 2004.
6. *Радіонова І.* Макроекономіка та економічна політика. — К.: Таксон, 1997.
7. *Агапова Т.А., Серегіна С.Ф.* Макроекономіка. — М., 2000.
8. *Базилевич В., Баластрик Л.* Макроекономіка. Навч. посібник. — К., 2002.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання:
диференційований залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання: Комплексний державний
екзамен.